

НЕПОРУШНА ДРУЖБА

За жовтня минуло 50 років з того пам'ятного дня, як комсомол з ініціативи В. І. Леніна на своєму V з'їзді взяв шефство над Військово-Морським Флотом. Ця знаменна подія була присвячена зустрічі у ЦК ВЛКСМ з переможцями соціалістичного змагання флотських комсомольських організацій на честь 50-річчя шефства Ленінського комсомолу над ВМФ.

Перший секретар ЦК ВЛКСМ Є. М. Тяжельников вручив великій групі нагороджених почесні знаки ВЛКСМ, знаки ЦК ВЛКСМ «Військова доблесть», значки ЦК ВЛКСМ «За активну роботу в комсомолі». Заступник міністра оборони СРСР, головнокомандуючий ВМФ, адмірал флоту Радянського Союзу С. Г. Горшков від імені всього особового складу Військово-Морського Флоту висловив Ленінському комсомолу сердечну подяку за відміне виконання своїх високих шефських обов'язків.

50-річчю шефства комсомолу над Військово-Морським Флотом був присвячений урочистий вечір, який відбувся 16 жовтня в Козловому залі Будинку спілок.

(ТАРС)

Рік видання XIII
№ 126 (1606)

ЧЕТВЕР, 19 ЖОВТНЯ 1972 Р.

Ціна 2 коп.

На що споруду заводу зараз звернули всі очі плавильників. Плавильний цех, де завершуватиметься технологічний процес виробництва ферронікелю — один з найважливіших цехів підприємства. Ось тому в сьогоднішній добірці інформації розповідається про працю тих, хто будує Побузький нікелевий, та про одну з проблем завтрашніх плавильників — проблему кадрів.

На фото: плавильний цех Побузького нікелевого заводу.

Фото М. БІДЕНКА.

Нещодавно комітет комсомолу республіканської ударної комсомольської будови Побузького нікелевого заводу підвів місячні підсумки соціалістичного змагання між молодіжними виробничими колективами.

Перше місце завоювала комсомольсько-молодіжна бригада слюсарів ремонтно-механічного цеху Анатолія Редьки. Десять молодих виробничиків за місяць виробили продукції на 11 700 карбованців при завданні 3350. Такий високий виробіток найкраще характеризує пильне змагання в передпунктовий період. Виконуючи спеціальні замовлення будівельників, комсомольці дбають про зростання продуктивності праці. Бригада виготовила різноманітну устаткування для будови на суму 66 333 карбованців при завданні 40 950. За цей час зекономлено на 270 карбованців металу. Три члени бригади підвищили виробничий розряд, четверо оволоділи суміжними спеціальностями.

На інших ділянках теж висока напруга трудового ритму. Вісім слюсарів бригади Володимира Пінкевського із ремонтно-механічного цеху своє місячне виробниче завдання перевиконали

більш, ніж вдвічі. Слюсарі посіли друге місце за результатами вересня. На третьому місці — комсомольсько-молодіжний колектив монтажників, очолюваний Володимиром Шмаровозом, що працює в спеціалізованому монтажному управлінні № 200. Плануючи свою роботу, комсомольці взяли підвищені зобов'язання і перевиконали їх. Вони пообіцяли подати одну раціоналізаторську пропозицію з економічним ефектом в тисячу карбованців — впровадили у виробництво дві, на півтори тисячі, зекономили металу на чотириста карбованців замість двохсот. Зараз можна сказати, що це — майстри на всі руки. В бригаді —

СВІДЧИТЬ— ТРУДОВИЙ РИТМ

повна взаємозамінність, адже кожен оволодів суміжними спеціальностями.

Вересневі підсумки ще раз підтверджують правильність принципу соціалістичного змагання: переможці є, переможених — немає. Навіть бригада теслярів-бетонників Аксентія Деркача з шостого будівельного управління комбінату «Кіровоградвужбуд», яка зайняла останнє місце, свою місячну норму виробітку виконала на 189 процентів. Таким показником можуть похвалитися й інші трудові колективи.

Трудова напруга Побужжя по-якшчас зростає.

М. БІДЕНКО.

ХТО ВИЙДЕ НА ЗМІНУ

НА ПОРЯДКУ
ДЕННОМУ:
ПРОБЛЕМА
ПІДГОТОВКИ
КАДРІВ

Зараз, коли будівельні роботи на заводі ще в розпалі, керівництво підприємства турбується про добір та розстановку кадрів виробничиків.

З Уралу та з Кольського півострова приїждять висококваліфіковані металурги, запрошені за-

водом, кілька сотень будівельників набули нових, заводських професій на курсах підвищення кваліфікації, відбувся випуск у дворічній школі майстрів.

І все ж на будові та в селищі відразу впадають в очі великі щити з оголошеннями: «Заводу потрібні...» Питання кадрів зараз стоїть гостро. У нас, в плавильному цеху, було створено громадський відділ кадрів під керівництвом А. І. Шуклина, який немало зробив для комплектації персоналу цеху.

Але ця робота ще не закінчена. Не вистачає людей в різноманітних службах. Так, служба енергетика цеху укомплектована лише на 20 відсотків, газорятівна — ще менше.

Без повного складу персоналу цеху не може бути й мови про успішний пуск технологічного обладнання. Про те, як краще сфор-

мувати виробничий колектив, як підготувати і розподілити кадри, йшлося на партійних зборах, які відбулись нещодавно в плавильному цеху. Комуністи проаналізували стан підготовки кадрів і намітили шляхи до ліквідації недоліків. Однією з причин, які заважають підбору спеціалістів, є зосередження житлового будівництва. Ось тому в одному з пунктів постанови учасники партійних зборів записали: «Побудувати силами цеху двадцятиквартирний будинок».

Поряд з комуністами за справу взялися і комсомольці.

Нещодавно колектив цеху приступив до будівництва.

В. СТЕПАНІЧЕНКО, плавильник, член кореспондентського пункту «Молодого комунара» на будові.

селище Побужжя.

Конкурс «Моя Батьківщина»

жний на гірського орла грузин, синьокій білорус...

Вранці після неспокійної ночі враз нечаче розколось небо, немов розчавилась земля. Левка вразила вибухова хвиля, і він впав на сіру, залиту солдатською кров'ю підмосковну землю.

Впав, важко оглушений, контужений, засліплений...

Його б пристрілили фашисти, та зранені, закривавлені друзі взяли, підхопили під руки...

Спалені станції, згорілі теплушки, табори для полонених, каторжна робота. Вже смерть простягає свої кістляві руки, та його рятують. Такі ж незлачні й нескорені, як і він, друзі із Польщі. Зі своїх маленьких шматочків збирають йому пайку.

О, він та знає, як любив, як поважали його Батьківщину — Союз Радянських Соціалістичних Республік, його Радянську Армію, що не впади на коліна, що не шкочуючи нічого, несли визволення й інших країнам. Про те йому в концтаборах говорили французи, бельгійці, голландці, чехи, словаки, болгар, поляки. І в знак своєї великої любові допомагали, чим могли і як могли радянським людям. Бо там, в тому пеклі, їм було найважче, а тримались вони найстійкіше...

Смерть відступала. А зі сходою вдарили весняні громи — прийшла довгожданна Радянська Армія.

(Закінчення на 2-й стор.)

1.—

ОТЗД поминув густі ліси Росії і вже летів просторами України. Попереду ось-ось має бути Бахмач, велика вузлова станція... А там Шевченкове і за Сердюківкою

— рідна степова Кіровоградщина.

Біля вікна у вузькому коридорі вагона стояв Левко Петрович Власов. Він повертався з Москви у Каніж.

За вікном — степи, переліски, зелені і чорні ниви, села, річки, а він все ще бачив столицю...

Познайомився із нею Левко Петрович ще у грізному 1941 році. В солдатській формі, у танковій колоні вирушав назустріч ворогу.

Тоді Москва була суворого, вона вкопала на передмістях гармати, підняла вгору загрозливу альпіністську аеростати, націлила в небо жерла зеніток...

Потім Власов розлучився з Москвою, і розлука була довгою, дуже довгою... І ось влітку — нова зустріч... Він пізнавав і не пізнавав столицю, шукав ті вулиці, де пролітав на танку, і не знаходив їх. Всюди широкі проспекти, висотні будинки, сталь та бетон новобудов.

Його, хлібороба, знатного механізатора району, послали на Всесоюзну виставку досягнень в народному господарстві. Тут він зізнався Батьківщині про свою працю. Про те, що добре орав, засівав ниву, збирав з неї щедрий урожай. Батьківщина щиро подяку-

вала за труд. Комітет Виставки нагородив його золотим медаллю...

У КАНІЖ, у будиночок біля Вісі, Левко Петрович прибув пізно ввечері. Довго не лягали спати. Дружина Віра, дочка Люба, сини Олександр і Віктор приймали московські подарунки, з захопленням розглядали золоту медаль, Сашко не вірився:

— Розкажи, що бачив у Москві.

Є про що розповісти, бо бачив багато. І він розкаже, як відвідав мавзолей Ілліча, і як на блискучий мармур поклав повнозерний колосок вирощеної ним пшениці з далекої Кіровоградщини. Всю дорогу беріг, щоб не зім'яти, не

згубити й зернини... І як крокував Красною площею. І що бачив у багатьох музеях і театрах. І який досвід переживав на Виставці... Є що розповісти... Розкаже... Тільки тепер передать їм може найхвилюючіше:

— Ходив я, діти вулицями Москви. І одного сонячного недвечір'я зустрівся біля пам'ятника Маяковському. Спинився і згадав наше село, той день, як ти, Сашко, чив напам'ять вірш «Стихи о советском паспорте». І подумав — я ж звичайний селянин, колгоспник, механізатор. Таких, як я, мільйони. А ось їду — я й гість столиці, я й її госпо-

дар, про мою працю знає Вітчизна, медаль мені вручила.

Коли чую — загомоніла грубка людей. Прислухаюсь — говорять поляки. У Москві багато делегацій з усього світу... Питають, як пройди до Красною площі, до Кремля. Я розповідаю їм, докладно пояснюю. Один юнак питає мене: «Ви москвичі?», «Ні» — хитаю головою.

— То хто ж ви?

— Я їм відповів:

— Я! Я — громадянин Радянського Союзу!..

2.—

БІОГРАФІЮ свого батька сини знали. Довелось йому зміряти складні і тернисті шляхи. Мав молодість неспокійну, одружився з такою ж комсомолкою-трудівницею. Він на тракторі борознив глибокі проклади, Віра — прикрашала плантації зеленим килимом буряків, закосичувала носами кукурудзи, фарбувала у золото корон соняшники...

А тут раптом — війна, велике народне горе.

Солдатом-танкістом пішов Власов з першого ж дня захищати Вітчизну. Воював під Москвою. Нищив сірозелене гаддя.

...Під переліском, де стояли в похмурій жалобі зранені сосни, танк Власова запалав. Полум'я не вдалося збити. Ще один ворожий снаряд розшматував ліву гусеницю.

Вони вирвалися з палаючого танка і вже у лавах піхотинців стримували шалений натиск гітлерівців, вгризалися, заковувалися у землю з єдиною думою — не пустити ворога в Москву.

Так воював, так діяв він, українець з Кіровоградщини, а з ним — казах, ско-

У ВАС має відбутись якийсь сімейне свято. Звісно, ви йдете до крамниці, щоб купити ласощі. А вибрати є що. Це і торт «Кіровоградський», «Ізюм», цукерки вищого сорту «Гу-зик», «Гулівер» тощо. Цю продукцію уміло виробляють на Кіровоградській кондитерській фабриці. Чимало тут молоді, комсомольці.

Комсомольським ватажком — Людмила Колот.

Звіти і вибори в комсомолі

ЗА ЇЇ ПРОСТОТУ...

Мені не раз доводилося зустрічатися з такими секретарями комітетів комсомолу, котрі й ініціативні, енергійні, але відкритися їм, розповісти про все, що тебе хвилює, не наважуєшся. Тож і виходить, що іноді комсомольського секретаря характеризують, як такого, що має безліч позитивних рис. Проте, коли запиташ когось з комсомольців про свого вожака, відповідь десь така:

— Нічого. Але з ним доводиться рідко зустрічатися.

Про Людмилу цього не скажеш.

Разом з нею йдемо цехами кондитерської. Дражирувальне відділення.

— Ось тут я, — каже вона, — працювала вісім років. А всього Л. Колот на фабриці — одинадцять років. Майже кожного знає в обличчя, знає їх особисте життя, вдачу.

Приємно на серці у ватажка: дівчата з мармеладного відділення Марина Цюпа, активістка, що завше допомагала їй в роботі, вже встигла потоваришувати з Наташею Волосніковою, що всього два місяці, як тут. Це одна активістка зростає в колективі.

Для Людмили стало правилом: якщо б вона не була зайнятою, як би не поспішала, завше поговорить, хоч раз на тиждень, з кожним комсомольцем. Карамельниці Тетяна Сидоренко та Ганна Гречушкіна стурбовані тим, що уступають в змаганні цехові, де виробляють цукерки. Сказала добре слово про них. Вони заспокоїлись. Та й справді, дівчата цього заслуговують. По півтори норми дають. А то й більше.

...Скоро звітно-виборні комсомольські збори. Зараз вже закінчуються такі збори в комсомольських групах. Вони підказали напрям роботи комітету на найближчий час — в своєму записнику Люда занотувала одним словом «Ріст». Справа в тому, що на фабрику в цьому році прийшло поповнення з числа випускників середніх шкіл. Серед них, звичайно, є й неспівкова молодь. Групкомсоргі, члени комітету почали проводити роз'яснювальну роботу серед цієї категорії юнаків і дівчат. Ось вже й перші результати: на столі секретаря комсомольської організації лежить чотири заяви про бажання вступити в ряди ВЛКСМ.

Секретарем Людмила Колот недавно, всього три місяці (до цього була заступником), і вже з перших кроків у неї свій підхід до питань внутрішньої роботи: в усьому спиратись на групи, прислухатись до голосу рядових комсомольців.

Багато турбот сьогодні у Людмили. Вечорами після роботи вона сідає за звітну доповідь. «Не забути б основного», — тривожить думка. «Ось групкомсоргі Таня Сидорова, Валя Мороз, Тамара Штанько і Світлана Бажура скаржаться, що нема де займатись гуртком художньої самодіяльності, спортивна робота через відсутність приміщення теж зведена до шахово-шашкових турнірів...» І на аркуш лягають рядки, які вже не констатують факт, а вимагають від адміністрації і профспілкової організації вжити заходів.

Нозабаром буде дописана звітна доповідь. На мить погляд дітячки відірвався від аркуша: «Чи доручать цю справу продовжувати?» Думається, — доручать...

О. СТЕПАНОВ.

м. Кіровоград.

Є Д Н А Н Н Я С Е Р Д Е Ц Ї

Весь фестивалний тиждень стелова Знаменщина розмовляла співучими мовами всіх народів нашої неосіяжної країни. В школах, колгоспах, на підприємствах проводилися зустрічі, концерти, виникали задалегідь намічені і «стихійні» фестивали.

Перед від'їздом гостей, учні Володимирської СШ разом з друзями міста Чарджоу Туркменської РСР провели вечір «Юність викриває імперіалізм». Педагоги і вихованці Диківської СШ разом з делегацією з братньої Росії, Естонії та з Полтавщини хвилиною мовчання вшанували пам'ять Героїв Радянського Союзу: І. О. Самсонова — уродженця Узлова Тульської області і І. І. Спичака — дев'ятнадцятилітнього українця з с. Шевченкового. Вони загинули в боях за Диківку...

Фестиваль закінчився. У віаток делегати республік знову були всі разом. Їх зустрічала Богданівська школа. Виступали керівники делегацій, лунали пісні, виконувалися танці народів СРСР.

Фото В. КОВПАКА.

3.—
ТОГО Левко Петрович нікому не говорив. Що має хворобу, що вона підточує його організм щодня. Він сів за трактор. Орав ниви, засіяв їх ячменем, пшеницею. Давала знати про себе хвороба, тамував біль. На раз його турбувала дума. Дума про синів. Які оберуть вони шляхи?

ГРОМАДЯНИН СРСР

Дивився на них, радів, що добре ачаться, і, нарешті, наважився на велику й серйозну розмову. Спитав прямо:

— Які шляхи думаєте обирати?

— А ми вже давно вирішили: станемо механізаторами.

— Стати не штука. А от чи вистачить у вас сили, щоб не збочити з обраного шляху? А чи є у вас у серці велика, незгасна любов до поля?

Батьківські гарячі питання... Як відповісти на них? Роза Олексіївна Шарко, учителька виробничого навчання, радила хлопцям: будете добре знати машину, станете поруч з батьками.

Стати поруч з батьками! Готуватись до зміни батьків. Ці питання ставив і комітет комсомолу школи, колгоспу. Ці питання зринали на багатьох вечорах-зустрічах з ветеранами праці, шановними людьми колгоспу. А комітет комсомолу школи прямо питав випускників:

— Ти опанував трактор?

4.—

В СІЛЬСЬКОМУ будинку культури — не пройти. Сьогодні вечір, і вечір незвичайний — Каніж проводить у Радянську Армію своїх призовників. Хлопці на сцені за столами у святковому одязі слухають наказ. У Сави Захаровича Гончара, учасника Канізького повстання проти австро-німецьких окупантів 1918 року, промова коротка, а слова полум'яні:

— Бережіть Вітчизну! Ніде й ніколи не забувайте, що ви — громадяни Радянського Союзу!

Змушеним повернувся Сашко з Радянської Армії. Ніби й небагато часу прослужив, а змін у селі багато. Підріс

Вітько, все частіше пропадає в полі з батьком. Мати, як і колись, на ділянках. В тому її радість, її щастя. А батько ніби посурився. Тільки ж як його шанують люди — призначили помічником бригадира тракторної! І тепер — все в полі та в полі він.

— Куди ж тепер простеляться твої шляхи, сину?

— Ти ждеш відповіді, тату? Я ж її давно дав.

— А що коли до мене? Нам он як потрібен слюсар в бригаду! Будеш ремонтувати трактори, комбайни — і поле, і люди не раз скажуть тобі спасибі!

Старий і хворий, він дуже любив поле! Вмів говорити по-доброму, лагідно, міг і вибухнути в страшному гніві!

Те трапилось за яром, коло трьох вербичок. Левко Петрович і Сашко йшли в бригаду полем. Стояло пізнє літо. Давно чорніли ріллі, на посіяних на корм площах зеленіло озиме жито, в зелений оксамит лісосмуг вкраплювалось перше золото осені. На узгір'ї тракторист лафетував просо. Біля дороги він лишив невеличкий чубчик нескошених стебел.

Власов зупинив тракториста: — Чому залишив нескошеною смужку?

— Незручно було розвертатись!

— Неправда! Ти просто познущався над полем!..

Якось прийшов Сашко у бригаду з селі, мов вдарив на світ народився.

— Чого ти з сонцем подружився? — спитав батько.

— Ти знаєш, тату, що в бригаду прибуває новий трактор?

— Знаю. То що з того?

— А з того виходить, що поведу його в гоні я!

— Хто це вирішив?

— Правління колгоспу і партійна організація. Так і сказали: нову машину — товаришу Власову.

...Тому передувала жива розмова в комітеті комсомолу. Кожному жити треба так, щоб глибше виникати в справі колгоспу. Добре, що справи у нього хороші. Добре, що молодшого стала тракторна бригада. Але в них, в комсомольцях, повинна бути й інша мета — не просто підхоплювати естафету батьків, а йти далі, обов'язково далі! Якщо недавно можна було гордитись 25—30-центнерними врожайми, то тепер

треба воювати за 50 центнерів пшениці з гектара! Є ж потужні машини, є добрива, є нові сорти високоврожайних рослин...

— Батькові жаль, що з майстерні йде слюсар. Та й він радіє, що «Беларусь» поведе син.

— Що ж — веді! Тільки пам'ятай — я дуже вимогливий. До тебе ж вимогливішим буду вдвічі...

5.—

СЕМЕН Панасович Битяк, секретар партійної організації колгоспу ім. Леніна, плечистий, круглолиций, прибув на стан тракторної бригади і скликав усіх механізаторів.

Сонце здіймалося на вершечки далекіх лісосмуг, випивало роси, десь недалеко шурхотіли дикі голуби, починав повітати вітер.

В руках у Битяка біліла газета:

— Зібрання у нас незвичайне. Щойно прибула пошта. У газеті «Правда України» надрукована стаття Гіталова «Дума про хліб».

У глибокій тиші секретар комсомольської організації Сашко Армав читав ті щирі й палкі слова Гіталова...

А як скінчив — почалося бурхливе обговорення. Вони, механізатори, сини степу, схвалювали добру й мудру думу.

Сашко хвилювався. Семен Панасович Битяк, відзначаючи тих, що берегли хліб, що жили думою про нього, так і сказав:

— Вчіться берегти його, як бережуть брати Власові! Вони не заробітчани, не байдужі до поля.

Брати... Помер їхній батько. Не витримав серце, груди давнього болю, скошила давня хвороба, набула ще у концтаборах... А місце в бригаді заступив син Віктор...

Своєю працею він по праву зайняв місце серед перших. Може, тому і цього року в бригаду прийшло нове покоління поспівня!

Восени йде в лави Радянської Армії... Є у комсомольця Віктора Власова дві мрії — одна: стати танкістом. Як батько, берегти Вітчизну. Бо в нього є мати, є сестра, є село, є бригада, є сонячні ниви, є Москва...

А друга — після служби повернутись в ці степи, в бригаду, до брата. Бо Сашко ж лишається в полі. Ростити для Вітчизни хліб...

Микола СТОЯН,
член обласного літературного об'єднання,
с. Каніж,
Новомиргородський район.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

14 ЖОВТНЯ 1924 РОКУ УТВОРЕНО ТАДЖИЦЬКУ АРСР В СКЛАДІ УЗБЕЦЬКОЇ РСР. 5 ГРУДНЯ 1929 РОКУ ЦВК СРСР ЗАТВЕРДИВ РІШЕННЯ ІІІ З'ЇЗДУ РАД ТАДЖИКИСТАНУ ПРО ПЕРЕТВОРЕННЯ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ТАДЖИЦЬКУ РАДЯНСЬКУ СОЦІАЛІСТИЧНУ РЕСПУБЛІКУ І ПРИЙНЯВ ІІ ДО СКЛАДУ СОЮЗУ РСР.

Таджицька РСР

В БРИГАДІ будівельників Нурекської ГЕС готувалися до Ленінського уроку. В його підготовці від ЦК комсомолу Таджикистану брала участь Тамара Шатайло, інструктор відділу пропаганди. Вона веде щоденник Ленінського уроку. 18 квітня 1969 року Тамара записала:

«В Таджикистані сонця завжди багато. Після снігової холодної зими цього року йому особливо радієш. Хлопці мені показали на протилежну скелю. Я побачила портрет Леніна. І ось що мені розповіли.

СОНЦЕ НАД ВАХШЕМ

...Мені в міськомі говорили: будівельники мають намір випалити портрет із скелі. Адже на цьому місці виросте димба».

З іменем великого вождя революції пов'язана історія розвитку древнього народу. Ідеї Леніна, союз і братерство з народами союзних республік допомагали таджиком відкривати скарби надр, багатства пустельних долин, героїчно будувати, сміливо мріяти...

Сьогоднішній Таджикистан — це край високорозвинутого соціалістичного землеробства, оснащеного передовою технікою. У республіці на площі понад 550 тисяч гектарів створено зрошувальну систему. Загальна довжина зрошувальних каналів перевищує 26 тисяч кілометрів.

Обсяг виробленої в республіці сільськогосподарської продукції тепер обчислюється такими цифрами, яких не знала вся дореволюційна Середня Азія. Сьогодні Таджикистан вирощує 720 тисяч тонн бавовни. За роки минулої п'ятирічки виробіток «білого золота» склав 3 мільйони тонн. В республіці також вироблено за цей час близько 500 тисяч тонн м'яса, більш як 1300 тисяч тонн молока, 25 тисяч тонн вівни, понад 1040 тисяч каракулевих смушків.

Незмінно зросла технічна культура молодого робітничого класу республіки, насиченість промисловості спеціалістами з середньою і вищою освітою.

За роки Радянської влади в Таджикистані здійснено культурну революцію. Досить сказати, що лише наукових працівників у республіці зараз п'ять тисяч чоловік. Вісім мільйонів книг і журналів складає щорічний тираж. Тисяча кіноустановок, газет, радіо і телебачення. Таджикський академічний театр драми, таджикські і російські державні драматичні і народні театри. Мірзо Турсун-заде, Ніязі, Аїні стали гордістю радянської літератури.

Ось що таке сьогодні Туркменська Радянська Соціалістична Республіка.

ЄДИНИЙ МОГУТНИЙ РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ

Таджицька РСР. В цьому році Нурекська гідроелектростанція на річці Вахш дасть перший струм. Її проектна потужність 2,7 мільйона кіловат. На будівництві ГЕС працюють представники 43 національностей нашої країни. Понад 200 підприємств постачають сюди обладнання.

Електроенергією Нурекської ГЕС будуть користуватися всі республіки Середньої Азії. Волога величезного водосховища напоїть пустинні й посушливі землі Таджикистану, Узбекистану, Туркменії.

На знімку: в машинному залі Нурекської ГЕС.

Фото В. КОШОВОГО та Р. ПОЗДНЯКОВА.

НА Сході говорять, що найважче — порахувати зірки нічного неба. Але, напевне, ще важче перерахувати імена тих, хто під цими зірками прокладав шляхи світові науки. Авіценна і Віруні, аль Хорезмі і аль Фарабі — це лише деякі з геніїв, котрі народилися тут і якими пишається наша планета.

Про сьогоднішні справи вчених Таджикистану розповідає президент Таджикської Академії наук Мухамед Асімов.

СПАДКОЄМЦІ А ВІЦЕННИ

У мене зберігається давній фотознімок: по небезпечній гірській стежці рухається кінний загін. Попереду група червоноармійців, за ними люди в цивільному. Це 1925 рік, перша в Радянському Таджикистані наукова експедиція. Червоноармійці — охорона на випадок нападу басмачів. Вчені, звичайно, не місцеві — москвичі, ленінградці. Але, ризикуючи життям, в розпал громадянської війни вони прийшли досліджувати наш край.

Вчили таджиків росіяни і українці, білоруси і литовці, самі червоноармійці, які громали басмачів і охороняли вчених, ті самі вчені, котрі прийшли дати нам ключі від когор наших надр.

Сьогодні імена багатьох таджикських дослідників знають далеко за межами Радянського Союзу. Столиця нашої республіки Душанбе все частіше стає місцем проведення всеосвітних, міжнародних наукових конференцій, симпозіумів. Климент Тімірязєв колись боровся за те, щоб називалися впровадити два колючих там, де росте один. Ного спадкоємці в Інституті фізіології та біофізики рослин Академії наук Таджикистану вважали, що й цього мало — продуктивність кожної ділянки землі можна й потрібно збільшити вчетверо.

Таджикистан — країна з унікальними природними умовами, у нас зустрічаються рослини найрізноманітніших кліматичних зон і гірських поясів. Таджикські вчені намагаються створити своєрідну модель ідеальних рослинних суспільств, здатних якнайінтенсивніше вбирати сонячну енергію. Якщо властєся «допомогти» травам, деревам за своїми хоча б 4—5 процента її загальної кількості, то це дасть можливість одержувати реальні урожаї по 500—700 центнерів органічної маси з кожного зрошувального гектара. Тоді, згідно підрахунків вчених, лише Радянська Середня Азія зможе прогодувати до 100 мільйонів чоловік... Де що на шляху досягнення такого достатку вже зроблено —

таджикські вчені розробили рекомендації по використанню землі протягом усього року, методи одержання 2—3 урожаїв на рік.

Таджикистан — суворий край. 97 процентів його території займають гори. Донедавна на величезних просторах Наміру майже не було зелени. Сьогодні кожний, хто приїжджає сюди, бачить добрі зміни. Ними ми зобов'язані співробітникам найвисокогірнішого в світі Намірського біологічного Інституту.

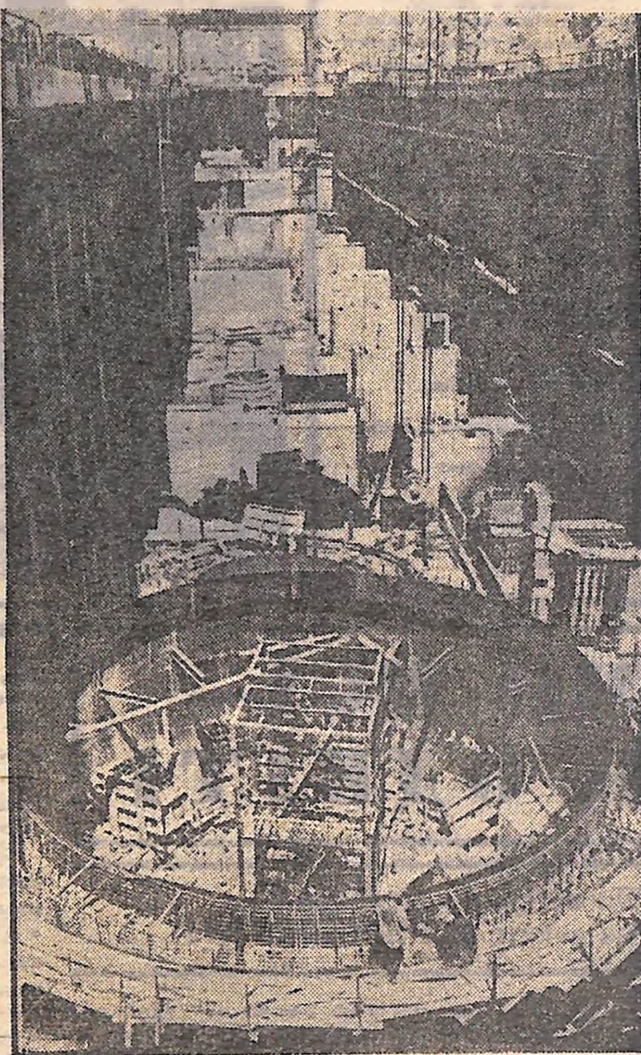
На карті республіки сотні родовищ корисних копалин — поліметалічних руд, рідкісних металів, нафти, газу, кухонної солі, вугілля, лазуриту...

Я говорив, що діапазон досліджень таджикських вчених — від глибини атомного ядра до глибини космосу. Космосом у нас займається Інститут астрофізики. Про те, що роботи в Інституті ведуться успішно, свідчить той факт, що з ним підтримують наукові контакти понад 300 установ світу.

У Таджикистані сформувався самостійний школи біологів і медиків, економістів, істориків. Вивчення археологічного, етнографічного, музичного матеріалу, дослідження десятків експедицій дали можливість створити капітальну працю про історію таджикського народу.

Останні дві книги тринадцяти «Історія таджикського народу», присвячені останнім десятиріччям. У них розповідається про те, як прямо від феодалізму, проминувши стадію капіталістичного розвитку, таджики прийшли в соціалізм і, будуючи комуністичне суспільство, добились величезних успіхів у економіці та культурі.

Вивчення особливостей цього періоду нашої історії має справді міжнародне значення. Адже скільки країн зовсім недавно визволялось від колоніального ярма! Досвід розвитку Радянських республік Середньої Азії, безумовно, для них корисний.

НІЖНИЙ ЗАКОН ЛЮДЕЙ

У відомого французького поета Поля Елюара є такий рядок: «Це ніжний закон людей: перетворювати воду в снігло, мрію — в дійсність».

Закон братерства — це закон ніжності. Закон, який набув чинності від Великого Жовтня.

«Але люди в єдності серцець ополодіють Всесвіт», — писав великий Хафіз близько 650 років тому. Ці рядки не виходять у мене з голови ось уже 16 років. Відтоді, як землі кораблі — супутники вийшли на простори Всесвіту.

Пророка пророка поезії... Чи мрія? А яка, власне, різниця? Головне, що правда.

Саме в єдності серцець — хай поки що не на всій планеті, хай лише на шостій її частині, почалося оволодіння Всесвітом.

Нова, небувала спільність людей повинна була народитися в жовтні, загартуватися в спільній праці, у вогні громадянської війни, в битвах проти гітлерівських полчищ. Спільність, ім'я якій — єдність людей праці понад ста національностей. Спільність, побудована на взаємному довірі та повазі. Спільність, ім'я якій — Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Нинішнього року ми святкуємо 50-річчя утворення СРСР, 50-річчя початку здійснення вікової мрії.

Наше, письменницьке місце в новій соціалістичній спільності ми знаємо твердо. Наше письменницьке завдання — збуджувати мрію. Зміцнювати віру в майбутнє, дарувати надію пригнобленим народам. Наше місце — в строю з друзями й братами — письменниками усіх народів Радянської країни, прогресивними письменниками за кордоном.

Наша письменницька праця — це боротьба. Боротьба з усім, що стоїть на шляху майбутнього людства. Боротьба зброєю слова.

Дякуючи Маяковському, для нас стало звичним сполучення: зброя слова. Але ця зброя в даннину не завжди була грізною. Звичайна зброя, холодна та вогнистельна, виявлялась більш дієвою. Ні, зброя ця нова, вона утверди-

ла себе в ленінських декретах, у вогні Жовтня. Для того, щоб клінок художнього слова став справді грізною зброєю, йому потрібно було загартуватися в горнілі більшовицької правди, в горнілі соціалістичної революції.

Тема дружби народів стала провідною темою таджикської поезії, провідною темою всіх братніх літератур соціалістичної Батьківщини.

З різних струмків виникла повноводна річка багатонаціональної радянської літератури. Кожний народ влив у неї свої традиції, свій досвід. Вони прийшли з великими іменами, імені — лише з фольклором. Але й народи, які раніше не знали писемної літератури, в дружній сім'ї СРСР висунули письменників з іменами світового звучання. Достатньо назвати два імені — Чінгіза Айтматова і Юрія Риткеу.

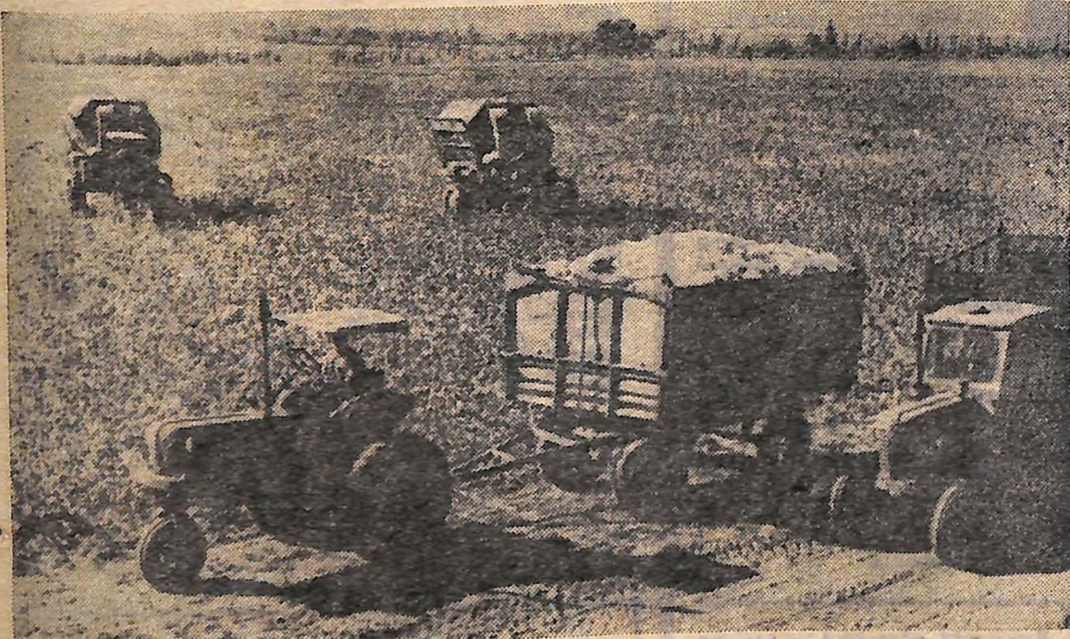
Виробилися спільні для братніх літератур традиції. Це, в першу чергу, наш творчий метод — метод соціалістичного реалізму.

Я переконаний, що справжня література не може бути неперекладною, або, як говорять деякі теоретики, власною лише даній національності. Справжня література однаково доступна всім народам і однаково звучить на всіх мовах. Тому, що кожний справжній національний творець мистецтва — це надбання усього людства.

Жива душа радянської багатонаціональної поезії — перш за все в її високій громадянськості, в активному гуманізмі. Саме цей бік нашої літератури створив таку популярність за кордоном. Як приклад, назву країни, де я мав нагоду побувати, в яких імені у розпал боротьба за соціальні перетворення. В Індії і Пакистані, в Єгипті і Сирії мені не раз довелося бути свідком палких дискусій про роль поезії. І прихильники її громадянської направленості наводили як приклад радянську літературу.

Радянська література — це література, в основі якої ніжний закон людей, закон братерства трудящих, закон справжнього інтернаціоналізму. В цьому секрет її впливу на умн і серця мільйонів людей. В цьому її велика людська правда і запорука руху до нових висот.

МІРЗО ТУРСУН-ЗАДЕ, народний поет Таджикистану, лауреат Ленінської премії, Герой Соціалістичної Праці.

НА ФОТО: ЗЕННАННЯ БАВОВНИ В КОЛГОСПІ «ЛЕНІН ІЗ МІС ГІССАРСЬКОГО РАЙОНУ. ДО 1975 РОКУ ВІРОБНИЦТВО БАВОВНИ СИРЦЮ НАМІЩАЄТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО 700 000 ТОНН.

Фотохроніка РІТАУ.

Олександр ШВЕЦЬ

ЛЮБЛЮ
Я СТЕП

Люблю я степ,
люблю о тій порі,
Коли в загірні вийдуть косарі,
Коли рішення струменем ясени
У кузови полетять з бунчерів,
Коли засмагли, дужі парубки
Ведуть комбайни підбираць валки,
Коли у полі вперше жниваря
Взустріч радо арамієн зоря,
Коли дарують матері-землі
В паморі,
у васіку,
на стої...

ЧЕКАННЯ

Як листя по воді,
плавуть мої думи,
Як листя по воді,
думки кружляють в асті,
Упадають до ніг
стримано зирні
Вмирає ліч
на сохнучім
багнеті...

м. Кіровоград.

ОСІННІЙ БАЛ
В ПОБУЗЬКОМУ

Нещодавно старшокласники Побузької середньої школи та молоді будівники нікелевого заводу зійшлися до Будинку культури на незвичайний вечір — осінній бал.

Школярі-організатори доклали багато зусиль, щоб він пройшов весело і цікаво. Розробили сценарій вечора, провели репетиції.

Гостями були близько трьохсот краєвих будівельників та робітників Побузького нікелевого заводу. Вони стали учасниками захоплюючих конкурсів, вікторин, ігор і танців.

М. МАЙСТРЕНКО.

В КІРОВОГРАДІ ПРОХОДИТЬ ВСЕСОЮЗНИЙ ТИЖЕНЬ МОЛОДІЖНОЇ КНИЖКИ. КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛКНИГОТОРГ ОРГАНІЗУВАВ ВИСТАВКУ-ПРОДАЖ ЛІТЕРАТУРИ НА ПЛОЩІ ІМ. С. М. КІРОВА. ТИЖЕНЬ КНИЖКИ БУДЕ ПРОХОДИТИ ДО 20 ЖОВТНЯ.

МОЛОДЬ НАШОГО МІСТА ЛЮБИТЬ ЧИТАТИ І ТОМУ БІЛЯ ПРИЛАВКІВ ДУЖЕ БАГАТО ЮНАКІВ І ДІВЧАТ.

НА ФОТО: КНИЖКОВИЙ БАЗАР НА ПЛОЩІ ІМ. С. М. КІРОВА.

ФОТО А. ПЕЧЕНЮКА.

Влітку до нашого клубу завітали аматори із села Завітного Вільшанського району. Концерт, який вони показали, надовго залишився в пам'яті моїх односельчан. Цікаво, що серед учасників художньої самодіяльності Завітного — люди різного віку. Марії Воробійовій — шістдесят, а виконавиці частівок Нелі

Солістці—
шість років

Воробійовій — всього шість.

А нещодавно вільшанці знову завітали до нас. Цього разу — самодіяльні артисти із села Коритно-Побузького. Дві години концерту збігли непомітно. У програмі — пісні, танці, художнє читання.

Л. ПОЛИЩУК,
с. Журавлинка,
Голосавицького району.

КОВИНИ

АНСАМБЛЬ
ГОТУЄ ПІСНІ

У вагонному депо станції Знам'янка-Сортувальна продовжується підготовка до свята пісні і танцю, в якому візьмуть участь всі цехи депо та пуніг технічного огляду вагонів. Зараз самодіяльний колектив активно розробку тематичного сценарію. Розучуються нові пісні.

Готується до виступу вокальний жіночий ансамбль «Дружба», в якому співачки проводять дальші та приємніші події станції Знам'янка-Пасажирська.

Свято пісні і танцю завізничники присвячують 50-річчю утворення Союзу РСР.

О. КОНДРАТЕНКО,
працівник вагонного депо.

м. Знам'янка.

МИ ВСІ—
В ОДВІТІДо підсумків відповідей
на анкету «ПРИРОДА І ТИ»

Анкетна розмова, звичайно, має часом певні мінуси, бо не все скажеш на невеличкому аркуші. Але є у неї і перевага, а саме — широке коло співбесідників.

Перед нами ваші відповіді на анкету «Природа і ти». І от ми вже знаємо, що Катя Лазюк і с. Завалля Гайворонського району найбільше любить ліс, Н. Сметані із с. Мошорина Знам'янського району найближчий степ, А. Гуцала із с. Перемога Добровеличківського району творчий світ цікавить більше, ніж рослинний. Та основне у ваших відповідях — це любов до природи, шанобливе ставлення до неї, уболівання за її сьогодні і завтра.

Коли підрахувати, скільки дерев посадили за своє життя автори відповідей (згадай питання сьоме анкети), то вийде невеликий гай, створений їхньою волею. А скільки дерев росте завдяки турботам

бруднення водоймищ, тощо. Не будемо промовчувати — трапляються ще у нас губителі природи, як серед окремих мешканців, так і серед поважних керівників підприємств. Про це, до речі, свідчать і ваші відповіді. Ось лист Людмили Сукманової із м. Помічної Добровеличківського району:

«Раніше, років чотири тому, наш став був дуже гарний. Вода була чистою, подиалась риба. Багато мешканців міста збиралось сюди на відпочинок.

Та пройшли роки. Вода в ставку стала брудною. Він вже довгий час не чистився. Завелась у ньому всяка нечисть, так що купатись неможливо. У став стікає бруд — від дитячого садка, лазні, від миття вагонів. Біля нього гідно пройти. Люди викидають туди неживих тварин і сміття.

Був біля ставу гарний парк. А тепер — лише поламані дерева. З болем дивився і думаю: не в мене нікому діла до цього?..»

Якось в одному з райцентрів якийсь господарник вирішив прикрасити цент-

ральну вулицю. А для цього наказав спилити чудові багаторічні акації, клени, тополі, а на їх місці посадити молоденькі каштани. Звичайно, років через десять вулиця стане гарною, особливо, коли в травні дерева викинуть пахучі свічки весняного квіту. Та поки пройдуть оті десять років? Вулиця сепища і сьогодні виглядає бідною на зелень. Можна було б оновляти зелене вбрання поступово? Звичайно. І зеленіли б дерева протягом усього часу, поки підрастала їхня зміна.

Коли молодь звернулася з питанням, навіщо вирубується так багато дерев, відповіли:

— Якщо вам так жаль дерев, то побільше садіть їх.

Що й говорити, при всій нетактовності відповіді, у ній була і частка істини. Бо, кому ж, як не молодим, братись за озеленення міст, сіл, за прикрашення квітами подвір'я Будинків культури, шкіл, вулиць.

Ось відповідь на питання анкети «Чи цвітуть квіти біля вашого Будинку культури, клубу?». Автор із смт. Устинівки пише: «Зроду не цвіли».

Сюди приходить молодь відпочивати. І нікого не обходить, що біля Будинку культури — жодної квітки. І, нікому, судячи з відповіді, не прийшла в голову думка сказати одного разу: «Хлопці й дівчата! А давайте-но організуємо суботник, і насадимо тут квіти».

Напевне, юнаки й дівчата з Устинівки чекають, коли це зробить за них добра фея. Чи не рано ми звикаємо до такого обслуговування?

У смт. Олександрівці, що розкинулось понад Тясмином, учні селищних шкіл

взяли шефство над центральною вулицею Леніна. Нещодавно там відбулось свято вулиці. Гостям дуже сподобалось селище. А найбільше — самим мешканцям. Звичайно, що роботи у школярів ще багато. Але фант, що учні самі вирішили дбати про красу свого райцентру, гідний наслідування.

Хочеться навести рядки ще з одного листа. Пише контролер ВТК Олександрійського рудоремонтного заводу, учасник Вітчизняної війни Г. В. Степаненко.

«Є у нас насаджений ліс. Пам'ятаю, як його садили, як маленькі були сосонки. А зараз дивився і пишаюсь ними. Проте ліс заміщується. Особливо неприємно дивитись на розбиті пляшки, консервні банки, що залишаються після відвідин відпочиваючих. Давно вже час зробити суботник по наведенню чистоти в лісі».

Георгій Васильович робить ще ряд зауважень стосовно байдужого ставлення окремих людей до природи, розповідає, як під час війни боляче було бачити поранене дерево, як він і досі саджав дерева, виноград. Хочеться сказати спасибі цій людині, що так щиро любить природу і прикрашає її своїми руками...

Ми не вважаємо, що розмова наша закінчена. Оточуюча природа потребує постійної уваги, а отже, і постійної розмови про неї. А тому і в подальшому чекаємо ваших листів з роздумами, пропозиціями і тривожними сигналами.

Б. КУМАНСЬКИЙ.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

НА ОБЛАСНІЙ СПОРТАДІ ШКОЛЯРІВ НАЙКРАЩИЙ РЕЗУЛЬТАТ У ЕСТАФЕТІ 4x100 М ПОКАЗАЛИ СПРИНТЕРИ СВІТЛОВІДСЬКОГО РАЙОНУ (ЗЛІВА НАПРАВО) ЛЕОНІД ГАРКУША, АНАТОЛІЙ ВЕРГЕЛЕС, ОЛЕКСІЙ РУДЕНКО, СЕРГІЙ ЦОНДА.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ФУТБОЛ КОЛИ ЗАХИСТ ПОМИЛЯЄТЬСЯ...

До фінального свистка залишалося кілька хвилин, коли футболіст під восьмим номером Чернігівського СК радісно скинув догори руки. Майже від центру поля він промчав від захисника «Зірки», спокійно і точно пославши м'яч мимо воротаря Чечіна. Це був третій гол у вероту господарів поля.

А початок гри, здається, не віщував такого розгромного рахунку. Навпаки, — «Зірка» з перших хвилин перехоплює ініціативу.

Та на 25-й хвилині — гостра контратака чернігівців. Захисник гостей сильним низовим ударом спрямовує м'яч в напрямку воріт. Неузгодженість дій воротаря і захисників «Зірки» дає можли-

вість Чумакову (номер 11) без перешкод проштовхнути м'яч в сітку.

Гості окрилені нежданим «подарунком», кидаються в атаку, перехоплюючи ініціативу. На сорок дев'ятой хвилині 9-й номер гостей Шакун забиває другий м'яч. Господарі поля, що не чекали такого повороту справи, зовсім розгублені. Вони ніяк не можуть налагодити спільних дій. Цим і скористалися гості, провівши третій м'яч.

М. СОМОВ.

Наша адреса і телефони

316030 ГСП, Кіровоград-30, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-33, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР», орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глібки, 2.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

П'ЯТНИЦЯ, 20 ЖОВТНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА, 9.35 — Новини. (М). 9.45 — Далі школярів. «Читай місто». (М). 10.15 — Художній фільм «Постріл на кордоні». (М). 11.25 — Виступи шкільних ансамблів. Т. Тесс. (М). 11.45 — «Шахова школа». (М). 12.15 — Концерт популярної класичної музики. (М). 13.00 — Програма документальних фільмів. (М). 14.00 — «Сільські жінки». (М). 17.00 — До 50-річчя утворення СРСР. Телефестиваль художньої самодіяльності областей республіки. Звітує Херсонщина. (Херсон).

18.00 — «За накресленнями ХХІВ з'їзду КПРС». Тележурнал «Прогрес». (Харків). 18.30 — «Хроніка тижня». (Кіровоград). 18.45 — До 50-річчя СРСР. «Виховання кадрів — увагу». (Кіровоград). 19.00 — «Союз неспортивний».

Литовська РСР. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Екран молодих». «Будемо майстрами». (К). 22.45 — «Старт». (К). 23.15 — Вечірні новини. (К).

СУБОТА, 21 ЖОВТНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА, 9.00 — Програма передачі. (М). 9.05 — Кольорове телебачення. Гімн нашої країни. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — Кольорове телебачення. Для дітей. «Приходь, казко». (М). 10.00 — Кольорове телебачення.

10.15 — «Хроніка тижня». (Кіровоград). 10.45 — Кінофільм «Хочу все знати». (М). 11.15 — «Людина і аз-кон». (М). 11.30 — Інтерв'ю з... «Екран збирає друзів». СРСР — НДР. (М). 12.15 — «Актуальні проблеми науки і культури». (М). 12.45 — Кольорове телебачення. Фільм-концерт «Танцює Кабардинка». (М). 13.00 — На запитання телеглядачів відповідає міністр будівництва і експлуатації автомобільних шляхів СРСР тов. Ніколаєва. (М). 13.30 — «Поєзди». (М). 13.50 — Кольорове телебачення. «Музичні зустрічі». (М). 14.30 — Науково-популярна програма «Здоров'я». (М). 15.00 — Кольорове телебачення. Чемпіонат СРСР з футболу. ЦСКА — «Динамо» (Тб.). (М). 16.45 — Художній фільм. (М). 16.50 — До 50-річчя утворення СРСР. Телефестиваль майстрів мистецтва братніх республік. Радянська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка. (Кіровоград). 18.30 — Кольорове телебачення. «Арт-лото». (М). 19.33 — М. Нордманов. «Моєд». Прем'єра телеспектаклю. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кінофільм. (М). 23.00 — Новини. (М).

Колектив редакції газети «Молодий комунар» висловлює глибоке співчуття робітничим друкарням М. Я. Від в приводе смерті його батька

Якова Михайловича.